

CALVINISTIESE PERSPEKTIEF.

'N KONSTRUKTIEF BEDOELDE BENADERING VAN ONS RASSEVRAAGSTUK *

In die vorige uitgawe het ek in hierdie rubriek geskryf oor die algemene wêreldveroordeling van Suid-Afrika in hierdie verband, en oor enkele Calvinistiese en ander reaksies daarop. In daardie verband het ek beweer dat ons nasionale beleid, ook wat betref al ons blanke partye, op hierdie gebied inter-nasionale samewerking vir ons algaande meer onmoontlik maak, omdat dit gerig is op die bestending van blanke baasskap, wat deur die wêreld as geheel in beginsel en ook al byna volledig in praktyk reeds finaal verwerp is.

Ek het bygevoeg dat ek bereid is om op aanvraag voor enige instansie te bewys dat die Afrikanerdom tot nog toe en alle blanke partye van Suidelike Afrika tot op hede selfs in beginsel nog geen voorsiening gemaak het vir 'n toekoms van nasionale selfbeskikking vir die nie-blankes nie, om glad nie eens te praat van die praktiese verwesenliking daarvan nie.

Hierdie bewys hoop ek om later te kan lewer. Voorlopig ag ek dit nie nodig nie, aangesien ons reaksies op die Kongo-debakel voldoende bewys dat ons met vreugde dit aanvaar as proef op die som dat altans die natuurlike van Afrika

nog by ver na nie ryp is vir selfbeskikking nie, m.a.w. dat ons beleid van voortdurende baasskap daardeur geregtig is. Boondien het die redaksie met my toestemming in 'n voetnoot by my vorige bydrae vir hierdie uitgawe 'n positiewe stelling beloof, waartoe ek dus nou moet oorgaan.

Voordat ek dit egter doen, moet ek net hierdie konstruktiewe benadering van ons rassevraagstuk nog kortliks verder voorberei deur daarop te wys:

a. Dat die Kongo-gebeure inderdaad nie bewys dat Afrika-naturelle nog nie ryp is vir selfbeskikking of selfs 'n definitiewe belofte van en voorbereiding tot selfbeskikking nie, maar dat die Belge hulle baasskap te lank sonder sodanige voorbereiding probeer handhaaf het, soos hulle ook tot nog toe baasgespeel het oor die Vlaminge;

* Hierdie artikel word op versoek van die skrywer onveranderd geplaas. Die redaksie aanvaar nie die verantwoordelijkheid van sekere uitdrukkings en stem ook nie noodwendig saam met die skrywer in sy siening van hierdie belangrike volksprobleem nie. Onder die rubriek „Diskussie” word in 'n volgende uitgawe 'n paar aspekte uit die artikel verder bespreek. — (Red.)

b. Dat Christelik-Nasionale voogdy oor nie-blankes in Afrika tot nog toe ook vir nasionaal-gesinde blankes wel geregverdig was, maar dat die huidige wêreldontwikkeling onvermydelik meebring dat sodanige voogdy homself nou so gou moontlik oorbodig moet maak deur die bevoogdes te help rypmaak vir selfbeskikking, wat dan ook die normale bestemming is van alle voogdy van onmondiges;

c. Dat die huidige beleid van Suidelik-Afrikaanse blankes hierdie spoedige ontvoogding nog nie effektief as doel geproklameer het nie, of dit nou apartheid genoem word of veelrassige integrasie of vennootskap of wat ook al, omdat dit in al hierdie vorme nog steeds voortdurende blanke baasskap beskou as die noodsaaklike en enigste voorwaarde vir blanke selfbehoud, terwyl dit juis blanke selfbehoud ondergrawe deur die nie-blankes met wêreldhulp tot rewolusionêre omkering van die rolle uit te tart;

d. Dat hierdie omkering van die rolle op die oomblik in Suidelike Afrika slegs gepropageer word deur Liberaliste en Afrikaniste en Kommuniste, maar meer kans het om op die duur te slaag as ons huidige beleid, en wel ten nadele ook van die nie-blankes, omdat dit die steun het van die wêreld as geheel, met uitsondering van enkele heldersienes, en veral omdat dit ook deur ons voorgestel word as die enigste alternatief vir voortgesette blanke baasskap, wat dit gelukkig nie is nie.

Daar is inderdaad 'n positiewe uitweg wat ek nou hier kortliks sal probeer aandui, en wel as 'n realistiese en 'n

Christelik-Nasionale doelstelling in ruime terme vir ons rassebeleid, wat nou reeds in onderlinge oorleg van alle betrokkenes vasgelê en afgekondig kan, en so gou moontlik behoort te word, terwyl die praktiese stappe tot planmatige en voorts krydende verwesenliking daarvan aan die politici oorgelaat kan word. Ons het immers hier nie te doen met die praktiese politiek nie, maar met staatsmanskaplike nasionale beleidsvorming.

Eers dan wat die doelstelling self betref op die grondslag van afsonderlike of eiesoortige ontwikkeling tot nasionale selfbeskikking vir almal in Suidelike Afrika in onderlinge saamwerking.

By hierdie doelstelling gaan ek uit van ons nasionale beleid soos tot nog toe veral deur die so genoemde Nasionaalgesindes ontwikkel, wat in ons kringe as bekend veronderstel kan word; en beklemtoon ek slegs die m.i. noodsaaklike verdere ontwikkelinge — om te herhaal, nie vir volledige onmiddellike uitvoering in die praktyk nie, maar as leidraad na die toekoms en voorlopige einddoel van ons rassebeleid; en wel een wat vir blank en nie-blank 'n inspirerende vergesig kan open in plaas van die huidige neerdrukkende vooruitsig op 'n bloedige en weersyds hopelose rasse-worsteling vir baasskap. . Gelukkig is die huidige menings- en gevoelenskonstellasie so, dat 'n uitweg selfs in idee met slegs 'n beskeie aanvang van verwesenliking uit die skynbare impasse tussen blanke oorheersing en swart chaos, oorgaande tot rooi diktatuur, algemeen verwelkom sal word, behalwe in China en moontlik in Rusland.

Hierdie verdere ontwikkelinge kan egter alleen tot praktiese verwesenliking kom op die regte tyd en wyse deur 'n radikale vernuwing van die menslike verhoudinge tussen ons onderskeie rasse-elemente ook van ons kant, naamlik deur ons algemene aanvaarding van mekaar as volle mede-burgers van Suid-Afrika op verskeie ontwikkelingstadiums, wat so gou moontlik in onderlinge saamwerking gelyk gemaak moet word.

Sodanige gelykmaking sal egter van ons kant nie aanvaar kan word op die liberalistiese en kommunistiese patroon van veronagsaming van grotendeels rasgefundeerde nasionale identiteite en verskeidenhede nie, maar wel van die erkenning en ontwikkeling en gelyktydige saamvatting en oorkoepeling daarvan in 'n gemeenskaplike burgerskap en patriotisme. M.a.w. hier en nou kan ons van uit ons agtergrond en beginsel vir ons nie as vooruitsig 'n veelrassige nasie stel nie, maar wel 'n multinasionale staat op die grondslag van historiese en etniese verskeidenheid en staatsregtelike en ekonomiese saamhorigheid.

Die verwesenliking van so 'n idee vereis onderlinge saamwerking, maar kan alleen 'n aanvang neem vanuit 'n regeeringsbeleid wat aanvaarbaar is vir en aanvaarbaar is deur die oorweënde meerderheid van die bevolkingselemente wat op die oomblik die wordende Suid-Afrikaanse nasie politiek omvat, d.w.s. Afrikaans- en Engelssprekende blankes en gelykgesinde nie-blankes wat geen eie afsonderlike nasievorming in staatsregtelike sin kan beoog nie.

M.a.w. ons eerste praktiese behoefte is 'n koalisie-regering, of wat dit ook genoem mag word, van alle nasionaliteitsbewuste blanke Suid-Afrikaners wat mede-verteenwoordiging sal verleen aan gelykgesinde kleurlinge na mate hulle as politieke nasie-genote aanvaar kan word, met behoud van plaaslike en kulturele differensiasie so ver van tyd tot tyd gewens.

Die tweede stap wat die mees dringende sou wees en met die eerste gedeeltelik kan saamgaan en ook tot 'n mate daaraan kan voorafgaan, is die verbetering van die lewensomstandighede van alle nie-blankes binne die sogenaamde blanke gebiede, stedelik sowel as landelik. Dit sou ook moet insluit groeiende plaaslike selfbestuur vir die verskillende nie-blanke groepe en politieke regte vir die nie-blankes wat staatsregtelik met die kleurlinge saamgeskakel kan word, namate hulle versuidafrikaans word en hulle aktuele of potensiële ingeskakeldheid met 'n ander staatsregtelike nasionale entiteit verloor — dit sal individuele en selfs groepe naturelle insluit en ook Indiërs, wat so geleidelik die politieke status van blankes sal verkry saam met, hoewel in 'n oor die algemeen langamer tempo as, die kleurlinge. Hierby sal 'n aanvanklike kommunale stemreg mettertyd moet oorgaan in 'n individuele stelsel, met die moontlikheid van verteenwoordiging deur rasgenote in die Parlement.

Intussen moet egter reeds 'n deurtastende aanvang gemaak wees met die ontwikkeling van staatsregtelike Bantoenasies in eie nasionale gebiede so ver moontlik, ook in oorlog met die werklike

leiers van hierdie potensiele nasies en alle ander belanghebbende instansies. Hier is ook die plek vir die oplossing van die probleem van die Britse protektorate en van Suid-Wes-Afrika, vir laasgenoemde en moontlik gedeeltelik ook vir eersgenoemdes, deur verdeling van die gebied in 'n selfbesturende nasionale gebied ten suide op die patroon van die sogenaamde blanke Suid-Afrika en 'n tot selfbestuur op te voere Bantoegebied ten noorde op die patroon van die Protektorate en die sogenaamde Bantoeestans.

Maar beklemtoon moet word dat hier inderdaad beoog moet word om so gou moontlik leefbare en modern-ontwikkelde nasionale, territoriaal-aaneenlopende, Bantoe-selfbestuurseenhede te ontwikkel wat die betrokke etnies-saamhorige groepe tot moderne nasies kan opvoer, soos die Basoeto's reeds begin het om te word, en wel volgens 'n bestuurstelsel wat sowel demokraties verteenwoordigend sal wees as tradisioneel konsoliderend. Hier moet nasies gevorm word, ook deur voldoende kapitaalbelegging van buite, wat in staat sal wees om elk die groot meerderheid van sy nasiegenote in te skakel en tot roepingsvervulling in nasionale verband in staat te stel.

In die vierde plek, maar ook reeds in aansluiting by al die voorafgaande, sal Bantoe-arbeid al gaande skaarser word in die sogenaamde blanke gebied en die loonpeil vir alle nie-blankes al gaande hoër, en daardeur sal daar opening kom vir al meer blanke immigrante van buite, wat ook van staatsweë van die begin gehelp moet word op alle moontlike maniere. So sal die blanke

nasionale gebied, nieteenstaande die geleidelike staatsregtelik-nasionale inlywing van kleurlinge en ander nie-blankes soos aangedui, sy blanke ruggraat en westers-Christelike beskawingspatroon en kulturele identiteit kan handhaaf, na mate die Bantoe-nasies se aspirasies bevrediging vind in hul eie gebiede.

Maar nou sal intussen in die vyfde plek voorsiening gemaak moet wees vir die oornam van die bestuur van die gemeenskaplike staatsregtelike belange van die hele Suid-Afrika, en selfs Suidelike Afrika, deur 'n gesaamlike verteenwoordigende regering op 'n soort federale grondslag. Want na mate die nuwe nasies ontvoog word deur die Unie-owerheid of in saamwerking met hom, sal hulle owerhede saam met die Unie-owerheid 'n skakelorganisasie moet vorm vir algemene belang, omdat dit ondenkbaar is om Suid-Afrika te balkaniseer in 'n menigte van onverbonde staatjies.

In so 'n skakelorganisasie sal die „blanke” deel van die Unie, wat intussen al lank sal oorgegaan het tot 'n Republiek, vir lank nog die oorwig hê, vanweë sy gebiedsgrootte en nasionale inkomste ens., indien nie vanweë getalle nie; maar daarin sal dit nie die alleenseggenkap kan hê nie, net so min as wat in die Republiek self die blankes dan nog die alleenseggenkap sal hê. In so 'n federale verband sal alle nasionale onderdele medeseggenkap moet hê, maar nie noodwendig gelyke seggenkap nie; boendien hoef al die nasionale selfbesturende onderdele daarvan nie noodwendig dieselfde

staatsvorm of amptelike tale te hê nie — daar kan selfs monargieë onder hulle wees.

En so open dit ook die moontlikheid tot inskakeling van 'n monargale Rhodesië en moontlik andersoortige, beskaafde nasionale eenhede ten Noorde, Ooste en Weste.

Daar is reeds voortekens en gerugte dat ons huidige regering met voorbereidings besig is in enkele van die bo-aangeduide rigtinge, met die oog op inwerkingstelling daarvan sodra die republiekwording sy beslag gekry het.

Dit kan alleen verwelkom word. Maar nogmaals moet met aandrang gewaarsku word dat die beskikbare tyd baie korter is as blykbaar deur ons regering vermoed word. En aan die ander kant moet ook sy teenstanders gewaarsku wees dat, as hulle iets opbouends tot ons toekoms wil bydra, hulle hul houding van negatiewe kritiek moet laat vaar, asook hulle ondersteuning van veelrassigheid of nie-rassigheid, en bereid moet word tot konstruktiewe saamwerking tot die verwesentliking van nasionale selfbeskikking vir alle nasies en potensiële nasies van Suidelike Afrika, in vrye onderlinge saamwerking op die gemeenskaplike Pad van Suid-Afrika, wat deur die Afrikanerdom met die Boek en die Ossewa gebaan is, en deur die nuwer „South Africans” gemeganiseer is, maar van die begin af deur die ou „Africans” mede-gebou en met hulle eie voet- en rypaadjies saamgeskakel is. Ten slotte het ons almal een bestemming, synde almal Africans of Afrikaners in al ons nasionale en kulturele veelvoudigheid, maar ook in ons

staatsregtelike en ekonomiese en sivilisatoriese en vaderlandelike saamverbondenheid.

Die lewensbeskoulike agtergrond van dit alles kan nie absolutisties, maar is ook nie relativisties nie: God alleen is absoluut, en op aarde is van tyd tot tyd en van plek tot plek 'n bepaalde reaksie die juiste. Daarom word in bostaande niks tydeliks of aards absoluut aanvaar of absoluut verwerp nie, en is daar ook geen relativistiese onsydigheid of onverskilligheid ten opsigte van die behoeftes van 'n bepaalde historiese situasie nie. Daarom verder word imperialisme in sekere omstandighede aanvaar en in ander verwerp, en nasionalisme tot 'n mate aanvaar en tot 'n mate geïnternasionaliseer, en rassessekering aanvaar so ver dit deur nasionale selfbeskikking vereis word, en veelrassigheid aanvaar in so ver dit nasionale selfbeskikking nie sou ophef nie; en — om kort te gaan — nasionale differensiasie verbind met 'n eenheid van staatsregtelike patriotisme, en beide met 'n eerbiediging van sosiale vryheid en individuele persoonlikheid.

Om dit saamvattend te stel, volgens omstandighede moet ons rekening hou met verskeie pole in die menslike lewensontvouing na die voleinding toe, onder die saamvattende eenheid van die Koninkryk van God, en veral met dié van die individu, die sosiale groep, die nasionale saamhorigheid, die staatsverband en die internasionale vervlegting. En na mate die nasionale saamhorigheid ook deur aangroeiende kulturele homogeneïteit uitbrei, kan die staatsverband sowel uitbrei as vereenvormig word tot

veelrassige staatsnasionaaliteit, selfs oor die hele Suidelike Afrika, oor die verskuivende tussenstadium van nasionale veelvoudigheid; en na mate die staatsverband en die internasionale vervlegting uitbrei, kan die federalisasie noordwaarts aangroei in Afrika en Oorsee — dus mag apartheid in geen geval verabsoluteer word nie, ewemin as anti-apartheid. Want hoewel rasverskeie, is ons almal mense van God, almal sonder uitsondering. Maar ten slotte is die belangrikste samelewingsbeginsel in Suidelike Afrika nie apartheid of integrasie nie, maar die Godgewe heerlike lewenswaarheid dat Suid-Afrika, met sy skoon, suiwer lug en sy skoon tradisie, en sy Christelike agtergrond, besig is om ons almal saam

hier gaandeweg te suiwer en saam te sweis as mede-Suid-Afrikaners, hoe ook al ras- en kultuurgedifferensieerd. As u dit wil deurvoel tot in die wortels van u eie Afrikanerskap, verkeer dan intiem met buitelanders of by bv. die ver-Engelste Fingo-spruit. Noni Jabavu se „*Drawn in Colour*”, 'n stukkie outobiografie van 'n dogter van die bekende Fort-Hare-Professor, wat nieteenstaande haar modernisme en Pan-Afrikanisme, ná 'n ondervinding van Oeganda se Bantoe-sedes, haarself moes kom hervind in Suid-Afrika, met die berusting: Ja, nee! en die Afrikanerbelydenis van geloof, hoop en liefde: Alles sal regkom.

P.U. vir C.H.O.

L. J. DU PLESSIS.